

Természetvédelmi prioritások és célkitűzések

Soproni-hegység

Terület neve:	Soproni-hegység
Terület kódja:	HUFH20012
Terület besorolása:	kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Kiterjedés:	5264,5 ha

Pioritás (SDF 4.2 Quality and Importance):

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása:

Élőhelytípusok

- Meszes alapkőzetű féltérmezes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (6210)
- Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410)
- Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430)
- Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)
- Hegyi kaszálórétek (6520)
- Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)

Fajok

- Mocsári teknős (*Emys orbicularis*) (1220)
- Nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*) (1088)
- Szarvasbogár (*Lucanus cervus*) (1083)
- Nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*) (1060)

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének helyreállítása:

Élőhelytípusok

- Európai száraz fenyérek (4030)
- Mészkerülő bükkösök (*Luzulo-Fagetum*) (9110)
- Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*) (9130)
- Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)* (91E0)
- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*) (91F0)
- Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal* (91G0)
- Pannon cseres-tölgyesek (91M0)

Fajok

- Díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*) (4045)
- Ritka hegyiszitakötő (*Cordulegaster heros*) (4046)

- Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*) (1074)
- Vértű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) (1059)
- Alpesi tarajosgőte (*Triturus carnifex*) (1167)
- Hegyesorrú denevér (*Myotis blythii*) (1307)

Természetvédelmi célkitűzések (SDF 6.2 Management)

Általános célkitűzés:

- A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.
- A nagyvad, elsősorban a vaddisznó és a szarvas, okozta természetvédelmi károk csökkentése.
- A terület látogatásából és a területen történő mozgásból (pl. gépjárművek, gyalogosok, lovasok, kerékpárosok) adódó károk mérséklése.
- A területen található mesterséges élőhelyek (pl. szántók, szőlők, faültetvények) fokozatos átalakítása a termőhelynek megfelelő természetes élőhely-típussá.
- A természetközeli erdőművelési technológiák fokozatos bevezetése a teljes területen.

Specifikus célok:

Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430)

- Az élőhely háborításából adódó (rakodó, depónia, közlekedés) károk mérséklése.
- Az állományokban megjelenő özönfajok (pl. japánkeserűfű-fajok) eltávolítása.

Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510) és Hegyi kaszálórétek (6520)

- Állapotuk fenntartása évi egyszeri, mozaikos kaszálással vagy kíméletes, szakaszos legeltetéssel.
- Becserjésedésük és erdősödésük megakadályozása.
- A gyepfelszín károsodásának megelőzése.
- Az idegenforgalom és területhasználat okozta taposási kár mérséklése, illetve megszüntetése.
- Az állományokban élő özönnövények eltávolítása, illetve a megtelepedésük megakadályozása.

Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*) (6410) és Mészkedvelő üde láp- és sásrétek (7230)

- Állapotuk fenntartása évi egyszeri, mozaikos kaszálással.
- Becserjésedésük és erdősödésük megakadályozása.
- A gyepfelszín károsodásának megelőzése.
- Az idegenforgalom és területhasználat okozta taposási kár mérséklése, illetve megszüntetése.
- Az állományokban élő özönnövények eltávolítása, illetve a megtelepedésük megakadályozása.

Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik

(*Festuco-Brometalia*) (6210)

- A beerdősülés, a túlzott cserjésedés és a fűavar felhalmozódás megakadályozása a meglévő élőhelyeken.
- Az idegenforgalom és területhasználat okozta taposási kár mérséklése, illetve megszüntetése.
- Az állományokban élő özönnövények eltávolítása, illetve a megtelepedésük megakadályozása.

Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)* (91E0)

- A Soproni-hegység patakjai mentén az árnyaló állomány (égerligetek, puhafaligetek) megőrzése és az árnyalás folyamatos fenntartása min. 20-50m széles sávban (lehetőség szerint fatermelésből történő teljes kivonás) a patakmenti kötődő élővilág (szitakötők, kérészek, foltos szalamandra, alpesi göte) érdekében
- Az állományokban meglévő, de ott természetes körülmények között nem élő fajok, elsősorban az özönnövények (pl. akác, zöld juhar, helyenként a luc- és a vörösfenyő) eltávolítása, illetve megtelepedésük megakadályozása.

Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*) (91F0)

- Folyamatos, a természetes erdőképnek (fajösszetétel, szerkezet, korosztály) megfelelő erdőborítás biztosítása az élőhely-típusoknak megfelelő termőhelyeken.
- Állományaikban a természetes folyamatok érvényesülésének biztosítása (lehetőség szerint fatermelésből történő teljes kivonás).
- Az állományokban meglévő, de ott természetes körülmények között nem élő fajok, elsősorban az özönnövények (pl. akác, zöld juhar, helyenként a luc- és a vörösfenyő) eltávolítása, illetve megtelepedésük megakadályozása.

Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal* (91G0), Pannon cseres-tölgyesek (91M0), Mészkerülő bükkösök (*Luzulo-Fagetum*) (9110) és Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*) (9130)

- Folyamatos, a természetes erdőképnek (fajösszetétel, szerkezet, koreloszlás) megfelelő erdőborítás biztosítása az élőhely-típusoknak megfelelő termőhelyeken.
- A nagy kiterjedésű (>1-2 ha) fiatalosok, tarvágások és véghasználati területek kialakulásának megelőzése, a már meglévőkön természetes erdőképnek megfelelő erdők kialakítása.
- Az állományokban előforduló vagy spontán megjelenő közönséges nyír (*Betula pendula*) és rezgőnyár (*Populus tremula*) egyedek és csoportok kímélete a fahasználatok során, a hozzájuk kötődő fajok védelme érdekében.
- Az odvas fák, lábon száradó és földön fekvő holtfa jelenleginél nagyobb mennyiségben történő biztosítása (megőrzése) a hozzá kötődő állatvilág védelme érdekében.
- A termőhelyen lévő homogén fenyvesek fokozatos átalakítása a termőhelynek megfelelő lombos vagy fenyőelegyes lombos állománnyá.
- A vegyszeres gyomirtás (elsősorban siskanád és szeder ellen) megelőzése megfelelő erdőműveléssel az aljnövényzet védelme érdekében.
- Az állományokban meglévő, de ott természetes körülmények között nem élő fajok, elsősorban az özönnövények (pl. akác, zöld juhar) eltávolítása, illetve megtelepedésük megakadályozása.

Vízfolyások

- A vízfolyások természetes mederépítő és -bontó folyamatainak biztosítása.
- A szabályozott és mesterséges szakaszokon a természetes meder és vízjárás fokozatos helyreállítása.
- A területen található átfolyó rendszerű mesterséges víztározók lehetőség szerinti átalakítása, hogy a vízfolyásokon a kedvezőtlen visszaduzzasztó hatás kevésbé érvényesüljön.

Kételtű fajok

- A fajok szaporodóhelyéül szolgáló állandó és időszakos vízállásokban a szaporodáshoz szükséges feltételek biztosítása.
- A fajok számára szaporodásra korlátozottan alkalmas mesterséges víztározók (Szalamandra-tó, Fehérúti-tó) szaporodásra alkalmassá tétele

Mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

- Az állomány felmérése és tényleges elterjedésének megállapítása.
- A telelő, szaporodó- és pihenőhelyek kiemelt védelmének biztosítása.

Alpesi tarajosgöte (*Triturus carnifex*)

- Az állomány felmérése és tényleges elterjedésének megállapítása.
- A telelő- és szaporodóhelyek kiemelt védelmének biztosítása.

Denevér fajok

- A telelésre alkalmas barlangok, nagyobb üregek zavarástól való megvédése, szükség esetén lezárása.
- A búvóhelynek alkalmas odvas fák megőrzése az erdészeti munkák során.
- Az denevérállomány faunisztikai felmérése és az egyes fajok gyakoriságának megállapítása.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)

- A területen (és a szomszédos szőlőkben) található cserjés mezsgyék, töviskések fenntartása, a záródás meggátlása.

A hegység lábánál található láp- és mocsárrét komplexumok (elsősorban az Arbesz-rét, a Liget-patak menti rét, az Ikva-patak menti rét, a Harkai-rét, a Gida-patak menti rétek)

- Ezen területek esetében kiemelt fontosságú a megmaradt rétek élővilágának fenntartása mozaikos kaszálással
- Az élőhelyek ökológiai vízigényének (időszakos és/vagy állandó vízborítás) biztosítása
- Az élőhelyeket kiszárító mesterséges objektumok (árkok, csatornák) fokozatos felszámolása vagy szabályozhatóvá alakítása
- A környező mezőgazdasági területekről a tápanyag-bemosódás csökkentése vagy megszüntetése
- A területen gépjárművel történő közlekedés káros hatásainak mérséklése (kivéve a terület fenntartását végző gépjárművek)

Harkai fás legelő

- A hagyományos, mozaikos legeltető-kaszáló használat helyreállítása
- A legelőn meglévő idős fák lehető legtovább történő megőrzése, illetve az elpusztuló idős fák folyamatos pótlása
- A legelő területén megjelenő nem őshonos fajok (pl. zöld juhar, japánkeserűfű-fajok) eltávolítása
- A területen gépjárművel történő közlekedés káros hatásainak mérséklése

(kivéve a terület fenntartását végző gépjárművek)